

30 april 2007 “ Academy Magazine”

Politiek leider hoort in de Tweede Kamer

door Frans Weisglas, oud- Voorzitter van de Tweede Kamer

Oud- Minister Jan Pronk, de Voorzitter van de Jonge Socialisten en nu ook Minister Guusje ter Horst hebben in de afgelopen weken gezegd dat Wouter Bos als politiek leider beter fractievoorzitter in de Tweede Kamer had kunnen blijven. Dat had de Partij van de Arbeid beter tijdens de kabinetsformatie kunnen bedenken. Dat geldt trouwens ook voor de Christen Unie, waar politiek leider Andre Rouvoet ook minister en vice- premier is geworden.

Ik ga me niet bemoeien met de interne perikelen in de Partij van de Arbeid (en wellicht later in de Christen Unie), maar ik vind wel dat een politiek leider van een partij niet in het kabinet, maar in de Tweede Kamer thuis hoort. Dat geldt ideaal gesproken ook voor de leider van de grootste regeringspartij, maar de traditie dat deze minister-president wordt is zo diep ingesleten, dat deze moeilijk is te veranderen , al is het in het verleden ook wel eens anders geweest.

Het in de Tweede Kamer blijven van de politiek leider is van belang voor zijn partij. Critici binnen de Partij van de Arbeid verwijten Bos nu dat hij, bijvoorbeeld over de topinkomens, niet meer het onversneden partijstandpunt uitdraagt. Maar dat was toch duidelijk vanaf het moment dat Bos, en Rouvoet, tot het kabinet toetraden. Een minister moet vanaf dat moment het kabinetsstandpunt uitdragen en dat is niet het standpunt van zijn partij, maar een compromis van de drie regeringspartijen. In de Tweede Kamer kan de eerste man van een partij daarentegen wel een eigen geluid laten horen.

Mijn belangrijkste argument waarom Bos en Rouvoet in de Kamer hadden moeten blijven is dat dit goed zou zijn geweest voor het dualisme tussen Kamer en kabinet en dat daardoor de positie van de Kamer versterkt zou zijn. Voor Partij van de Arbeid en Christen Unie is het veel lastiger om een werkelijk dualistische opstelling ten opzichte van het kabinet in te nemen, nu Bos en Rouvoet beiden vice- premier zijn. De nieuwe fractievoorzitters Tichelaar en Slob zullen ongetwijfeld hun best doen een eigen geluid te laten horen, maar zullen uiteindelijk geen conflict met de politiek leiders Bos en Rouvoet riskeren.

Laten de politieke leiders van 2011 (of zoveel eerder er verkiezingen zijn) dan voor de kabinetsformatie nog maar eens goed nadenken over de positie van Frits Bolkestein, die als politiek leider van zijn partij tijdens het eerste paarse kabinet fractievoorzitter in de Tweede Kamer is gebleven en niet het kabinet in ging. Dat heeft de VVD toen geen windeieren opgeleverd.